

Sygn. akt: WA 6/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk (przewodniczący)

SSN Marian Buliński (sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant : Agnieszka Kmiecik - Goławska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Macieja Nowaka
w sprawie ppłka Z.Z., st. szer. P.U., szer. K.N. oskarżonych odpowiednio z art. 278
§ 1 k.k. i art. 291 § 1 k.k., po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na rozprawie w dniu
19 września 2017 r. apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonych od wyroku
Wojskowego Sądu Okręgowego w [...] z dnia 20 kwietnia 2017 r.,

1. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

**2. obciąża oskarżonych kosztami sądowymi postępowania
odwoławczego po 1/3, a na mocy art. 8 ustawy o opłatach w
sprawach karnych z dnia 23 czerwca 1973 r. (Dz.U. 89, poz. 443)
wymierza za postępowanie odwoławcze opłaty w wysokości
należnej za pierwszą instancję.**

UZASADNIENIE

Ppłk Z. Z. został oskarżony o to, że:

„1. bliżej nieustalonego dnia w okresie od stycznia do kwietnia 2013 r. na terenie JW [...], działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, przekroczył swoje uprawnienia polecając st. szer. P.U. oraz szer. K.N. przeprowadzenie na terenie garaży kompanii logistycznej Jednostki Wojskowej [...] remontu generalnego swojego prywatnego pojazdu marki Mitsubishi L 200 polegającego na jego rozłożeniu, przeprowadzeniu konserwacji oraz ponownym złożeniu, a st. szer. M.A. polakierowanie karoserii tego pojazdu, co zajęło każdemu z wymienionych żołnierzy nie mniej niż 300 godzin, czym wyrządził Jednostce Wojskowej [...] szkodę w wysokości 15.633 zł

- tj. o popełnienie przestępstwa określonego w art. 231 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.;

2. bliżej nieustalonego dnia kwietnia 2013 r. na terenie JW [...], działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, przekroczył swoje uprawnienia polecając st. szer. M.A. polakierowanie na terenie garaży kompanii logistycznej Jednostki Wojskowej [...] karoserii prywatnego pojazdu marki VW należącego do M.W., co zajęło wymienionemu żołnierzowi nie mniej niż 20 godzin, czym wyrządził Jednostce Wojskowej [...] szkodę w wysokości 333,40 zł

- tj. popełnienie przestępstwa określonego w art. 231 § 2 k.k.;

3. bliżej nieustalonego dnia w okresie od sierpnia do września 2013 r., kierując popełnieniem czynu zabronionego, polecił podległym sobie żołnierzom st. szer. P.U. oraz szer. K.N. dokonania na terenie Jednostki Wojskowej [...] zaboru w celu przywłaszczenia mienia wojskowego wartości 1.200 zł w postaci orurowania od Honkera w ten sposób, że po odebraniu go w garażu kompanii logistycznej od kierowcy tego pojazdu dokonali jego przerobienia, a następnie zamontowali na prywatnym pojeździe marki Mitsubishi L 200 należącym do wymienionego oficera, czym działał na szkodę Jednostki Wojskowej [...],

- tj. popełnienie przestępstwa określonego w art.18 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k.

4. w okresie od bliżej nieustalonego dnia 2012 r. do września 2014 r., działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru wielokrotnie, nie rzadziej niż raz na kwartał, nie mniej niż 15 razy znieważył na terenie Jednostki Wojskowej [...] w czasie odpraw służbowych, podwładnego ppor. M.S. zwracając się do niego słowami powszechnie uznanymi za obraźliwe,

- tj. popełnienie przestępstwa określonego w art. 350 § 1k.k. w zw. z art. 12 k.k.”

Natomiast st. szer. P.U. i szer. K.N. zostali oskarżeni o to, że:

„bliżej nieustalonego dnia w okresie od sierpnia do września 2013 r. działając wspólnie i w porozumieniu na polecenie ppłk Z.Z. dokonali na terenie Jednostki Wojskowej [...] zaboru w celu przywłaszczenia mienia wojskowego wartości 1.200 zł w postaci orurowania od Honkera w ten sposób, że po odebraniu go w garażu kompanii logistycznej od kierowcy tego pojazdu dokonali jego przerobienia, a następnie zamontowali na prywatnym pojeździe marki Mitsubishi należącym do wymienionego oficer, czym działali na szkodę Jednostki Wojskowej [...],

- tj. popełnienie przestępstwa określonego w art. 278 § 1 k.k.”.

Wojskowy Sąd Okręgowy w [...] wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2017 r.

1. na podstawie art. 414 § 1 kpk w zw. z art. 17 § 1 pkt. 3 kpk umorzył prowadzone przeciwko ppłk Z.Z. postępowanie karne o czyn polegający na tym, że:

w bliżej nieustalonych dniach w okresie od stycznia do kwietnia 2013 r. na terenie JW [...], działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, przekroczył swoje uprawnienia polecając st. szer. P.U. oraz szer. K.N. przeprowadzenie na terenie garaży kompanii logistycznej Jednostki Wojskowej [...] remontu generalnego swojego prywatnego pojazdu marki Mitsubishi L 200 polegającego na jego rozłożeniu, przeprowadzeniu konserwacji oraz ponownym złożeniu, a st. szer. M.A. polakierowanie karoserii tego pojazdu, co zajęło każdemu z wymienionych

żołnierzy bliżej nieustaloną liczbę roboczogodzin, czym wyrządził Jednostce Wojskowej [...] szkodę majątkową w bliżej nieustalonej wysokości

- tj. o przestępstwo określone w art. 231 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. - wobec stwierdzenia, iż społeczna szkodliwość czynu jest znikoma

i w związku z tym na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 630 k.p.k. ustalił, iż w tej części postępowania koszty procesu ponosi Skarb Państwa;

2. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt. 3 k.p.k. umorzył prowadzone przeciwko ppłk Z.Z. postępowanie karne o czyn opisany pkt. 2 aktu oskarżenia, tj. o przestępstwo określone w art. 231 § 2 k.k. - wobec stwierdzenia, iż społeczna szkodliwość czynu jest znikoma i w związku z tym na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 630 k.p.k. ustalił, iż w tej części postępowania koszty procesu ponosi Skarb Państwa;

3. uznał ppłk Z.Z. za winnego popełnienia tego, że:

bliżej nieustalonego dnia w okresie od sierpnia do września 2013 r., kierując popełnieniem czynu zabronionego, dokonał na terenie Jednostki Wojskowej [...] zaboru w celu przywłaszczenia mienia wojskowego wartości 1.200 zł w postaci orurowania od Honkera w ten sposób, że za pośrednictwem innych ustalonych osób doprowadził do zdjęcia rzeczzonego orurowania ze wskazanego pojazdu i przeniesienia go do garażu kompanii logistycznej, czym doprowadził do wejścia we władztwo nad tym przedmiotem, a następnie na jego wcześniejszą prośbę st. szer. P.U., szer. K.N. oraz inna ustalona osoba w celu pomocy do ukrycia tego przedmiotu dokonali na terenie garażu jego przerobienia, po czym zamontowali go na prywatnym pojeździe marki Mitsubishi L 200 należącym do wymienionego oficera, czym działał na szkodę Jednostki Wojskowej [...]

- tj. popełnienia przestępstwa określonego w art.18 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k.

i za to skazał go:

- z mocy art. 278 § 1 k.k. na karę 8 (osiem) miesięcy pozbawienia wolności, a na podstawie art. 33 § 2 k.k. orzekł obok kary pozbawienia wolności grzywnę w

wysokości 100 (sto) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 (dziesięć) złotych,

- na podstawie art. 69 § 1 i § 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 1 (jeden) roku próby;

4. na podstawie art. 66 § 1 k.k. warunkowo umorzył postępowanie karne wobec ppłk Z.Z. o czyn opisany w pkt. 4 aktu oskarżenia, tj. występki określony w art. 350 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.,

i w związku z tym:

- na podstawie art. 67 § 1 k.k. wyznaczył okres próby w wymiarze 1 (jeden) roku, licząc od daty uprawomocnienia się orzeczenia;

- na podstawie art. 43a § 1 k.k. w zw. z art. 67 § 3 k.k. środek karny w postaci świadczenia pieniężnego w wysokości 5000 (pięć tysięcy) złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej;

5. z mocy art. 43 b k.k. orzekł podanie wyroku do publicznej wiadomości w

zakresie części skazującej orzeczenia poprzez odczytanie jego sentencji z pkt. 3 i 4 na zbiorce żołnierzy z Jednostki Wojskowej [...] od stopnia majora wzwyż;

6. z mocy art. 627 k.p.k. w zw. z art. 629 k.p.k. i w zw. z art. 633 k.p.k., art. 2. ust. 1 pkt. 3, art. 3 ust. 1, art. 7 i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r., nr 49, poz. 223 z późn. zm.) zasądził od oskarżonego w związku z częścią skazującą wyroku koszty sądowe na rzecz Skarbu Państwa, w tym opłatę w wysokości 480 (czterysta osiemdziesiąt) złotych oraz 1/3 wydatków poniesionych przez Skarb Państwa od chwili wszczęcia postępowania”,

II. st. szer. P.U. uznał za winnego popełnienia tego, że

„bliżej nieustalonego dnia w okresie od sierpnia do września 2013 r. działając na polecenie ppłk Z.Z. wspólnie i w porozumieniu z szer. K. N. oraz inną ustaloną osobą na terenie Jednostki Wojskowej [...] w celu pomocy do ukrycia uprzednio *uzyskanego za pomocą czynu zabronionego* przez ppłk Z.Z. mienia wojskowego

wartości 1.200 zł w postaci orurowania od Honkera dokonał jego przerobienia, a następnie zamontował je na prywatnym pojeździe marki Mitsubishi L 200 należącym do wymienionego oficer, czym działał na szkodę Jednostki Wojskowej [...],

- tj. popełnienia przestępstwa określonego w art. 291 § 1 k.k.

i za to skazał go:

1. z mocy art. 291 § 1 k.k. na karę 4 (cztery) miesięcy pozbawienia wolności,
2. na podstawie art. 69 § 1 i § 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 1 (jeden) roku próby,
3. z mocy art. 43 b k.k. orzekł podanie wyroku do publicznej wiadomości w części skazującej orzeczenia poprzez odczytanie jego sentencji w zakresie odnoszącym się do tego oskarżonego, na zbiorce żołnierzy z Jednostki Wojskowej [...],
4. z mocy art. 627 k.p.k. w zw. z art. 633 k.p.k., art. 2. ust. 1 pkt. 2 i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r., nr 49, poz. 223 z późn. zm.) zasądził od oskarżonego koszty sądowe na rzecz Skarbu Państwa, w tym opłatę w wysokości 120 (sto dwadzieścia) złotych oraz 1/6 wydatków poniesionych przez Skarb Państwa od chwili wszczęcia postępowania”,

III. szer. K.N. uznał za winnego popełnienia tego, że

„bliżej nieustalonego dnia w okresie od sierpnia do września 2013 r. działając na polecenie ppłk Z.Z. wspólnie i w porozumieniu ze st. szer. P. U. oraz inną ustaloną osobą na terenie Jednostki Wojskowej [...] w celu pomocy do ukrycia uprzednio *uzyskanego za pomocą czynu zabronionego* przez ppłk Z.Z. mienia wojskowego wartości 1.200 zł w postaci orurowania od Honkera dokonał jego przerobienia, a następnie zamontował je na prywatnym pojeździe marki Mitsubishi L 200 należącym do wymienionego oficer, czym działał na szkodę Jednostki Wojskowej [...],

- tj. popełnienia przestępstwa określonego w art. 291 § 1 k.k.

i za to skazał go:

1. z mocy art. 291 § 1 k.k. na karę 4 (cztery) miesięcy pozbawienia wolności,
2. na podstawie art. 69 § 1 i § 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 1 (jeden) roku próby,
3. z mocy art. 43b k.k. orzekł podanie wyroku do publicznej wiadomości w części skazującej orzeczenia poprzez odczytanie jego sentencji w zakresie odnoszącym się do tego oskarżonego, na zbiorce żołnierzy z Jednostki Wojskowej [...],
4. z mocy art. 627 k.p.k. w zw. z art. 633 k.p.k., art. 2. ust. 1 pkt. 2 i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r., nr 49, poz. 223 z późn. zm.) zasądził od oskarżonego koszty sądowe na rzecz Skarbu Państwa, w tym opłatę w wysokości 120 (sto dwadzieścia) złotych oraz 1/6 wydatków poniesionych przez Skarb Państwa od chwili wszczęcia postępowania”.

Apelację od tego wyroku złożył obrońca wszystkich oskarżonych, zarzucając temuż orzeczeniu :

I. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie:

- **art. 7 k.p.k. w zw. z art. 92 k.p.k. i art. 410 k.p.k.** poprzez nierozważenie przez Sąd I instancji całokształtu okoliczności ujawnionych w toku sprawy, przeprowadzenie fragmentarycznej, jednostronnej analizy oraz oceny zgromadzonego materiału dowodowego i tym samym dokonanie dowolnej, zamiast swobodnej oceny dowodów, w sposób sprzeczny z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego, co w konsekwencji doprowadziło do bezpodstawnego skazania oskarżonych za czyny przypisane im w sentencji wyroku;

- **art. 7 k.p.k. w zw. z art.201 k.p.k.** poprzez niezasadne przyjęcie, iż opinia sądowa biegłego z dziedziny mechanoskopii stanowi podstawę ustaleń faktycznych i ocenę karno-prawnej zachowań oskarżonych jako pełnowartościowy dowód z dokumentu w sytuacji, gdy opinia ta z uwagi na jej niepełność i niejasność oraz końcowe wnioski nie wskazywała na sprawstwo oskarżonych, a nadto zaniechanie powołania biegłego sądowego z zakresu spawalnictwa w sytuacji, gdy z opinii uzupełniającej biegłego sądowego z zakresu mechanoskopii konieczność dopuszczenia tego dowodu nie budziła wątpliwości

- **art. 424 § 1 pkt 2 k.p.k.** poprzez niewyjaśnienie w uzasadnieniu wyroku podstawy prawnej tego orzeczenia z pominięciem dokonania odpowiedniej analizy prawnej czynów przypisanych oskarżonym

II błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na treść wyroku, polegający na:

- niezasadnym pominięciu dowodu z wyjaśnień oskarżonych przy równoczesnym odmówieniu tym wyjaśnieniom waloru wiarygodności;
- bezpodstawnym przecenieniu wartości dowodowej zeznań: pokrzywdzonego M.S., [...];
- nieuprawnionym nienadaniu zeznaniom świadków w osobach: [...] waloru wiarygodności w sytuacji gdy zeznania ww. świadków korespondowały z innymi dowodami w sprawie;
- błędnej ocenie wartości dowodowej opinii biegłego sądowego z zakresu badań mechanoskopijnych przypisując tej opinii cechy dowodu obciążającego oskarżonych w sytuacji, gdy opinia tego biegłego nie wskazywała na sprawstwo oskarżonych w zakresie przypisanych im czynów;
- pominięciu przy ocenie materiału dowodowego dowodu z dokumentów w postaci karty pojazdu, faktury zakupu, dowodu rejestracyjnego oraz zaświadczenia o wykonanym przeglądzie rejestracyjnym - dotyczących pojazdu marki Mitsubishi L-200;

III. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 318 k.k. poprzez przyjęcie z jednej strony sprawstwa kierowniczego osk. Z.Z. i wskazania, że wymieniony polecił podległym mu żołnierzom popełnienie czynu zabronionego, a równocześnie nieuznanie postępowania oskarżonych U. i N. za zachowanie noszące znamiona wykonania rozkazu w rozumieniu art. 318 k.k.” -

W oparciu o to skarżący wniósł o „zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie wszystkich oskarżonych od popełnienia przypisanych im przestępstw, ewentualnie o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, bowiem jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości”.

Na rozprawie przed Sądem Najwyższym obrońca oskarżonych poparł wniesioną apelację, a prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku.

W tej sytuacji Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zarzuty podniesione w apelacji okazały się całkowicie bezzasadne.

Zarzutom obraży przepisów postępowania przez nierozważenie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy, przeprowadzenie fragmentarycznej, jednostronnej analizy i oceny materiału dowodowego, przyjęcie błędnych wniosków z opinii biegłego z dziedziny mechanoskopii, czy niewyjaśnienie podstawy prawnej orzeczenia daje odpór uważna lektura uzasadnienia wyroku.

Wbrew twierdzeniom skarżącego w obszernym (56 kart) uzasadnieniu sąd pierwszej instancji wręcz drobiazgowo odniósł się do całości materiału dowodowego, na k. 2 do 38 omówił wyjaśnienia oskarżonych oraz zeznania wszystkich świadków, na k. 38 przedstawił wnioski wynikające z opinii biegłego z dziedziny mechanoskopii, a na kolejnych kartach określił, którym dowodom dał wiarę, obszernie swoją decyzję uzasadnił, dokonał oceny prawnej każdego z zarzucanych czynów i uzasadnił, dlaczego do takich wniosków doszedł w odniesieniu do czynu określonego: w pkt. 4 aktu oskarżenia na k. 39 do 43; w pkt. 1 aktu oskarżenia na k. 43 do 49; w pkt. 2 aktu oskarżenia na k. 49-51; w pkt. 3 aktu oskarżenia dotyczącym wszystkich trzech oskarżonych na k. 51-55. Dodać należy, że opinia biegłego z dziedziny mechanoskopii nie była jedynym dowodem na przypisanie popełnienia oskarżonym czynu określonego w pkt. 3 aktu oskarżenia przy zmienionym przez sąd orzekający opisie i kwalifikacji prawnej. To przede wszystkim zeznania świadków zdecydowały o uznaniu przez sąd winy oskarżonych w popełnieniu tego czynu. Opinia biegłego jedynie potwierdziła zeznania świadków, że jest to orurowanie od Honkera (bez określenia, z którego) przerobione przez odcięcie końcówek mocowania i przyspawania ich w nowych miejscach umożliwiających dostosowanie tego orurowania do pojazdu Mitsubishi L 200.

Zarzuty błędu w ustaleniach faktycznych korelują z zarzutami obraży przepisów postępowania, w zasadzie dotyczą tych samych zagadnień opisanych powtórnie, jako błąd w ustaleniach faktycznych. Zauważyć przy tym należy brak zdecydowania skarżącego. W pkt. a tych zarzutów twierdzi on o niezasadnym pominięciu dowodu

z wyjaśnień oskarżonych, a jednocześnie w tym samym punkcie pisze o odmówieniu tym wyjaśnieniom waloru wiarygodności. Skoro Sąd odmówił tym wyjaśnieniom waloru wiarygodności (trafnie i szeroko uzasadniając swoją decyzję), to przecież nie pominął tego dowodu z wyjaśnień oskarżonych.

W pkt. b i c zarzutów o błędach w ustaleniach faktycznych skarżący kwestionuje dania wiary 10 osobom i odmówienie jej 18 osobom, nie zauważając, że większość z tych 18 osób to świadkowie, którzy nic nie wiedzieli i nic nie słyszeli, poza świadkiem S. W., który twierdził, że na bliżej nieokreślonym tzw. „szrocie” w Niemczech kupił orurowanie do wskazanego pojazdu, które przypadkowo zauważył i tak „podrasował” ten pojazd, którym to zeznaniom sąd orzekający nie dał wiary, na k. 53 opisując motywy swej decyzji.

Nie sposób także podzielić zapatrywań skarżącego, że sąd pierwszej instancji błędnie ocenił wartość dowodową omawianej opinii biegłego. Skoro z tej opinii jednoznacznie wynika, że orurowanie w Mitsubishi L 200 to przerobione orurowanie z Honkera, to nie ma znaczenia fakt, że opinia nie określa zdecydowanie, z którego Honkera, tę kwestię jednoznacznie rozstrzygają zeznania świadków. Dowody z dokumentów w postaci karty pojazdu, faktur zakupu, dowodu rejestracyjnego i zaświadczenie o wykonanym przeglądzie rejestracyjnym dotyczące Mitsubishi L 200 nie dezawuuują ustaleń faktycznych dokonanych przez sąd pierwszej instancji.

Zarzut obrazy przepisów prawa materialnego, tj. art. 318 k.k., jest całkowitym nieporozumieniem. Nie znajduje on oparcia nawet w wyjaśnieniach oskarżonych (nie przyznających się do popełnienia przypisanych im czynów, ppłk Z. z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k., st. szer. P.U. i szer. K.N. z art. 291 § 1 k.k.). Żaden z dowodów nie wskazuje, by ppłk Z. pozostałym oskarżonym wydał jakkolwiek rozkaz zamontowania w swoim samochodzie orurowania z Honkera. Sąd przyjmuje, że żołnierze zamontowali przedmiotowe orurowanie na prośbę, polecenie, oskarżonego Z. Zauważyć przy tym należy, że nawet wykonanie rozkazu nie zwalnia sprawcę od odpowiedzialności za umyślne przestępstwo.

Ponieważ wniesiona została apelacja do całości wyroku, kwestionująca także winę oskarżonych należało rozpoznać ją także w zakresie wymierzonych kar, chociaż konkretnych zarzutów w tym zakresie w apelacji nie podniesiono.

Oskarżonym wymierzono nadzwyczaj łagodne kary oscylujące ku dolnemu zagrożeniu karnemu, a nadto wykonanie kar warunkowo zawieszono.

Uznając takie rozstrzygnięcie Sądu orzekającego jako wybitnie łagodne, nie sposób dopatrzeć się rażącej surowości wymierzonych kar, a dopiero taka ocena mogłaby powodować konieczność zmiany orzeczenia w tym zakresie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

kc